

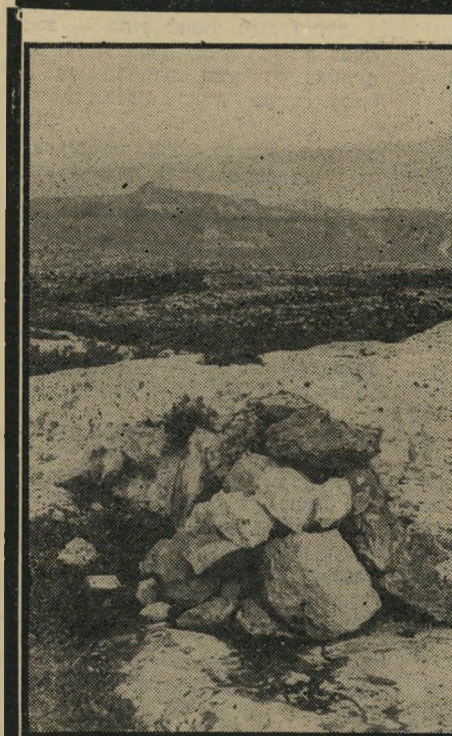
החזיק נשק. אמרתי לו: אין פה גברים! אל תיכנס! הוא ענה לי: "החיילים רודפים אחי רי, אחותי! אני מוכרח להסתתר". והוא נכנס פנימה, לחלק האחורי של המערה. פתאום באו עוד חיילים. שמעתי צעקות. יריות. בכיתי. צעקתי. מה היה אחרי כן? עיניה של נאצרה הת- מלאו פחד. "אני לא יודעת שום דבר...". סיפר אחד ממשתתפי המירדף: "נעצרנו סמוך לגבעה, על קו הרכס. היו שם באזור כעשרים-שלושים מערות ונקיקים. זו גבעה מסולעת מאוד. לא רק בתוך ה- מערות, הכוכים והנקיקים, אלא גם בין ה- סלעים הגדולים, יכולים להסתתר אנשים. "קיבלנו פקודה להתפרש ולא לפתוח ב- אש, עד שלא יורים עלינו. השתלטנו על הגבעה. במקום אחד עמדו ערבי ואשתו. שקטים ונינוחים, כאילו כלום לא קורה פה. אחד המפקדים שאל אותם: "ראיתם פה מי- שהו זה, מחוץ למקום? באינו ארשת של שקט וביטחון הם השיבו, שלא ראו ולא שמעו ולא יודעים כלום — זה פנטאסטי!". באותו זמן הייתי כחמישה מטרים מן המערה הזאת והערבי והערבייה. הייתי בטוח שהם אומרים את האמת. "במלחמה, כאשר כבשת כפר, או עיירה, או גבעת-מערות ויש לך יסוד להגית, כי מסתתרים שם לוחמי האויב, אתה פועל לפי שיטה ידועה וישנה: מתקרב אל הפתח, משלח פנימה רימון וצורך ארוך מושך — ורק אז פורץ לתוך המיבנה. אבל כאן? כאן זה לא אויב — לפי הגדרת היחסים. כאן חיים במערות ילדים וגשמים. "אפילו התפתה המערה מיושביה — עדיין אסור לך לירות ולהשליך רימונים לתוכה. אולי נשאר מישהו מהאזרחים. ו- אולי בכלל אין שם איש, גם לא חבלנים, וסתם פגעת והשחתת רכוש וקילקלת לאני- שים את מקום מגוריהם. אין, איפוא, כל

דם בפתח המערה

ניקוב. מול המערה בה נערך הקרב האכזרי ביותר. לפני המערה חייל ישראלי מחזיק חופן של תרמילי קלצי. יש שטח פתוח, מוקף סלעים בגובה אדם. החבלן ניסה להימלט דרך המדרגות מימי, נהרג שם — וכתימהם ניספגו בסלע. מסביב נותרו שיירי הקרב: טרנויסטור מרוסק, חפצים שרופים. ראשים מאחורי הסלעים. הם נהגו בדיוק כמוני, בשטח מסולע: קודם הרימו את ה- נשק, כאשר הגוף והראש מסתתרים עדיין, ירו צורך קצר בלי לראות בדיוק לאן — ואו, כאשר אנחנו הורדנו את הראשים בגלל הצורך הזה, הם מרימים את הראש ואו יורים בדייקנות. הקרב הזה התנהל במרחק של חמישה-שישה מטרים — מהחוליה

נאצרה צידיקי היתה בתוך המערה, כא- שר התפתח קרב-היריות. היא ישבה שם עם שני ילדיה, הנראים לצידה בתצלום זה. בתה, שהייתה אף היא במערה ולקחה לחקירה.

גליעד

על המקום בו נפל רס"ן חנו סמסון, והמוכתם עדיין בדמו, הקימו חבריו גל של אבנים — אנדרטה צנועה לחנו סמסון הלוחם האמיץ. פחים. הוא רץ אליה, חשוף לחלוטין לאש הירדנית, פרץ את דלת המשאית והחל מסיע אותה לכיוון חייליו הפצועים. צורך של מיקלע ירדני ריסק את גלגלי המשאית — והכשיל את תוכנית הפינוי. באין רכב, החל סמסון, בעזרת הרס"ר שלו אוואד, לסחוב את הפצועים על גבו, למיקלט סמוך. רבים חייבים לו את חייו. * * *

אחרי גמר הקרבות שב סמסון אל משקו. אבל הקשר הרופף עם הצבא התהדק. הוא השתייך לצנחנים, שבחודשים האחרונים הקיזו דם רב במירדפים לאורך ה- ירדן. רשימת תליתם נקראת כמו מיסוד- כבוד של הצנחנים: אל"מ רגב, סא"ל סממל, רס"ן דורון, רס"ן קפלן, סרן מגלה — ועתה גם רס"ן סמסון. הוא נפל תחת אש, בראש אנשיו — תוך הימנעות מאותו דבר בו האשימוהו ב- זמנו זקני הקיבוץ הארצי — רצח ברם קר.

יוצא אל הסלעים ויורה

אכיה של נאצרה, זו שהניקה את בנה במערה, סיפר: "נאצרה באמת מטוש- טשת. אבל בתה עאישה סיפרה לי מה ש- קרה במערה. הבחור הזה, הפיזאי, היה יוצא אל הסלעים, יורה וחוזר. האמא שלה צעקה שיילך, שיעזוב את המקום. וכל הזמן ירו החיילים על המערה הזאת. "הפיזאי הזה אמר לנאצרה ולבתה עאישה שהוא יוצא. הוא הכניס את היד לכיס, הר- ציא משם שמונה וחצי דינאר, ואמר ל- עאישה: "אני כבר לא צריך את הכסף הזה. קחי אותו, הם יהרגו אותי בחוק. הוא זרק לה את הכסף, ורק עשה צעד אחד מחוץ ל- מערה — פגעו בו והוא נהרג". היה זה, לפי הערכת המשתתפים בקרב, אותו חבלן שהרג בצורך אחד את הקצינים שפיקדו על הכוח: רב-סרן חנו סמסון ורב- סרן יוסף קפלן; ויחד איתם גם הקשר סמל בועז ששון. הוא עשה זאת, כפי הנראה, באותו פרק זמן שעאישה סיפרה עליו כי "היה יוצא אל הסלעים, יורה וחוזר".

קצב רצחני שה אש

ברגע שנשמע מטה-האש, התפורו אנשי המירדף ותפסו מחסה. ואו התי- פתח הקרב, שתואר כך בפי אחד המפקדים באונוי כתב מעריב: "הם היו פייסרים במובן המלא ביותר של המושג. בעלי תושייה, אומץ-לב, שכל ר- נאמנות לתפקידם. אולי לא היתה להם ברי- רה. אולי סיפרו להם בבסיסם, שממילא הור- גים בישראל כל מי שנופל בשבי. אולי שיקרו אותם באמצעות שמות של חבריהם, שכאלו נרצחו כאן לאחר שנכנעו. אינני יודע. ואולי זו היתה יחידה נבחרת. אבל עובדה היא, שהם לחמו כאריות. "ובכן, המפקד שלהם ירק אש בקצב רצי- חני ותוך כך צעק לעבר המערה: "צאו ו- תפשו מחסות בין הסלעים, הם הורגים אר- תנו". העברתי שני מקלענים לצד שמאל של המערה, כדי לירות ולצמצם את שטח ה- בריחה של החבלנים. עוד אחו פרץ מתוך המערה וניסה לתפוס מחסה. מפקדו חיפה עליו ברימונים. דפקתי אותו בעוזי. "אימון הפרט החיילי שלהם היה מצויין. שני החבלנים הראשונים, המפקד והשני ש- היה איתו, הכריחו אותנו להסתיר את ה-

האשה שישבה בפנים

שם עם שני ילדיה, הנראים לצידה בתצלום זה. בתה, שהייתה אף היא במערה ולקחה לחקירה.